

Jönköpings läns hembygdsförbunds sommarläger

12-14 augusti 2022

*Arrangerat av
Vrigstads hembygdsförening*

Jönköpings läns hembygdsförbunds sommarläger 2022 anordnades i Sävsjö kommun av Vrigstads hembygdsförening. Lägret skulle ta emot 20 deltagare och lägret blev snabbt övertecknad, med en väntelista på 17 ungdomar. När några som fått plats på lägret lämnade återbud var det dock bara en på väntelistan som ville delta, varför totalt 17 ungdomar deltog. Majoriteten kom från Sävsjö kommun, men här fanns även deltagare från Norrahammar, Mullsjö och Jönköping.

Lägret gynnades av strålende solsken och mycket varmt väder (kanske lite för varmt tyckte en del).

Deltagarna skulle enligt de första planerna bo på en av Vrigstad Vårdshus externa byggnader, men fick precis innan lägret startade erbjudande om att bo på hotellet i två- och trebäddsrum och där även disponera poolen under en timma fredag och lördag eftermiddag. Det var ett erbjudande vi inte kunde tacka nej till. Det innebar också att "problemet" att låta samtliga bada utomhus i en badsjö kunde undvikas. På hotellet äts frukost samt lunch på fredagen och söndagen.

Fredagen den 12 augusti

Efter lunchen, vid ankomsten, fick ungdomarna göra sig hemmastadda på sina rum och sedan gick vi till Gamla Bankgården där vi blev guidade runt i banklokalen, den gamla lägenheten och den nya utställningen om Vrigstads framväxt.

Bengt Gunnarsson guidade i lägenheten och visade hur herrskapet kunde ringa på pigan.

Tillbaka på hotellet hade vi poolen för oss själva i en timme. På kvällen vidtog kräftfiske. Förening

gen Vrigstad fiskevårdsområde ansvarade för aktiviteten. De lärde ut hur man betar på m.m. och varje person fick lägga i tre burar. Att handskas med de kletiga fiskbitarna uppskattades inte av alla!

Det gällde att fästa betet ordentligt i kräftburen så kräftorna inte kunde komma åt det utan att krypa in i buren.

Efter att burarna betats skulle de slängas ut i ån.

Som kvällsmat grillade vi korv och då kom Bengt-Elis Pettersson från kräftmuseét i Sikanäs och berättade om traditioner kring kräftor och kräftfiske och han hade även med sig gamla burar, tillbehör till kräftskivan mm.

Bengt-Elis visade gamla kräftburar och tillbehör till kräftskivan.

Efter att ha tjuvkikat lite i burarna var det dags att gå tillbaka till hotellet och sova.

Lördagen den 13 augusti

Det var väckning redan klockan 6.00. Trots lite sömn, framför allt p.g.a. värmen på rummen, var det pigga ungdomar som vandrade till Vrigstadån där kräftburarna skulle tas upp. Resultatet var lite varierande - från två kräftor upp till dryga tio kräftor totalt per person.

Vi samlade upp kräftorna, tog bort kvarvarande bete från burarna och samlade ihop dessa innan det var dags för frukost och en stunds vila.

användes i jordbruket förr i tiden. Maten som skulle värmt över eld fick ändras så att vi i stället fick äta kall pastasallad, men det var uppskattat.

Kl. 9.30 var det återsamling. Med bilar tog vi oss till Hylletofta, där Hylletofta hembygdsförening svarade för nästa programpunkt. Föreningen skulle byta ut delar av sin Smålandsgårdsgård och tänkte instruera ungdomarna samtidigt som man fick hjälp att bygga nytt. Tyvärr tvingades vi i sista stund ändra programmet. På grund av värmen och torkan vågade vi inte elda, vilket gjorde att all gårdsgårdsbyggnad ställdes in.

Vid återkomsten till Vrigstad begav vi oss till hembygdsföreningens hembygdsgård Gröndal. Först på programmet stod tillverkning av äppeljuice samt en tävling med diverse lekar, bl.a. styltgång. Juicetillverkningen bestod av flera steg - sortering av äpplena, tvättning, de skulle skäras i bitar innan de maldes ner och därefter gick de till pressen där juicen rann till. Det var många steg, men entusiasmen och glädjen över juicen var stor.

Johan Brogård från Hylletofta hembygdsförening berättade om hur man levde i torpen förr i tiden.

Föreningen ordnade i stället en visning av sina byggnader och dess inventarier, där man berättade om livet i torpstugorna och visade dessutom ett stort antal maskiner och utrustning som

Efter att äpplena tvättats och malts sönder var det dags att pressa ut juicen.

Tröttheten började visa sig hos några av deltagarna men trots det genomfördes ett teoripass där Börje Cronvall bl.a. berättade om hur man släktforskar med hjälp av olika kyrkoböcker, hur husförhörslängderna ser ut och vad man kan utläsa av dem. Deltagarna fick också en inblick i hur fattigvården fungerade förr i tiden med fattigstugor, rotegång och hur man utauktionerade fattiga barn till lägstbjudande.

Efter en promenad tillbaka till världshuset blev det äntligen dags för ett svalkande bad i poolen. Gruppen disponerade denna i en timma.

Ett svalkande bad var mycket uppskattat.

På lördagskvällen ordnade vi en kräftsupé enligt gammal tradition (som Bengt-Elis lärt oss) med lyktor, hattar och roliga historier. Att äta kräftor var något nytt för många, men alla prövade på. För att inte behöva gå hungriga till sängs serverades även tacos och som dryck den nygjorda äppeljuicen.

Kerstin Carlsson, som var "lägerchef", svarade tillsammans med Marie Olofsson för måltiderna.

Efter mycket mat så började åter tröttheten ta överhanden och ungefär kl. 20.30 bröt vi upp från måltiden och vandrade tillbaka till hotellrummen.

Söndagen den 15 augusti

Efter frukost och utcheckning på söndag morgon gick vi till Gröndal. Där berättade Lennart Olsson, Stockaryds Hembygdsförening, om hemvärnets historia och visade gamla uniformer, som ungdomarna fick prova. Där fick vi också lära oss grunderna i hur man marscherar. Något svettigt i den strålande solen!

Vid fruktstunden i skuggan under ett träd blev det lite skola, då Kerstin Carlsson berättade om folkskoletraditionen i Vrigstad, införd redan år 1648. Ur boken "Från sandbänk till lärplatta" läste hon några dråpliga episoder om hur det kunde gå till i skolan förr i tiden.

Innan vi lämnade Gröndal för lunch på Wårds-
huset och därefter hemfärd provade några på att
cykla på den gamla cykeln som finns i förenin-
gens samling.

Som avslutning fick deltagarna med sig en flaska av den äppeljuice man gjort på lördagen.